

ВАЖНО! Често срещани грешки при плащания в брой и отчитане на граждански договори

1. Грешки при отчитане на разходи за възнаграждения по граждански договори:

Договорът е доброволно съглашение между равнопоставени субекти, което е насочено към създаване, изменение или прекратяване на една правна връзка. Същността (съдържанието) на правната връзка (правоотношението) са взаимни права и задължения на страните по договора. Договорът предизвиква правни последици – взаимни права и задължения между страните. Той е закон между страните.

Граждански договор като понятие в българската нормативна уредба не съществува, но в практиката е широко използвано и обединява в себе си няколко типа договори от законодателството. Тава са договор за изработка, договор за поръчка и комисионен договор от Закона за задълженията и договорите, и договор с търговски управител, договор с търговски пълномощник, и договор с търговски помощник от Търговския закон.

Основни пропуски при извършване на разходите за възнаграждения по граждански договори биват:

- Изплащане на възнагражденията по граждански договор преди приемане на извършената работа;
- Не е посочен срок за извършване на работата по граждански договор;
- Сметката за изплатени суми или фактурата не е издадена на датата или до пет дни от датата на възникване на събитието (датата на приемане на работата);
- Сключване на граждански договор с цел да се прикрие трудов договор. Съгласно чл. 17, ал. 1 от ЗЗД, ако страните прикрият сключеното между тях съглашение с едно привидно съглашение се прилагат правилата относно прикритото, когато са налице изискванията за неговата действителност;
- В случай, че изпълнителят по граждански договор има същевременно сключен трудов договор или служебно правоотношение, това дава предпоставки за нарушения на разпоредбите на чл. 152 и чл. 153 от Кодекса на труда, както и чл. 8 от ПМС 330 / 13.12.2011 г.;
- Не е коректно попълнен формулярът за отчитане на работното време / свършената работа;
- Липсва констативен и/или приемо-предавателен протокол.
- Гражданският договор е сключени без мотиви за необходимостта му или предметът на договора е целогодишен или за две или повече години;
- Сключеният граждански договор противоречи на закона или има невъзможен предмет.

С цел да се ограничат пропуските по граждански договори е необходимо възложителите и изпълнителите да вземат предвид описаните по-горе констатации при изготвянето и подписването на такъв вид договори и да се съобразяват със следните изисквания:

- ПО препоръчва сключване на втори трудов договор при действия без конкретен измерим резултат или с продължителност през времето на изпълнение на проекта (разходи за управление на проекта), с цел минимизиране риска от подписване на граждански договори като прикрити трудови;
- Задължението на изпълнителя съгласно подписания граждански договор е да реализира и предаде на възложителя **готовия резултат**, а не просто да извърши определена по количество и качество работа;
- Изпълнителят извършва работата самостоятелно и на свой риск, а възложителя от своя страна дължи възнаграждение **само** ако му е предоставен крайният резултат и той отговаря на поръчката му. Тази особеност на гражданския договор се разкрива най-ясно при съпоставката му с трудовия договор. При трудовия договор работникът дължи полагане на труд, като работникът има право на възнаграждение заради самия труд, а не заради получения резултат;
- При изготвянето на граждански договори е необходимо да бъдете кратки, точни и ясни. Когато е необходимо, разпишете по-подробно постигнатата уговорка. Важно е не дали текстът е кратък или дълъг, а дали е ясен и недвусмислен и дали точно материализира постигнатото съгласие по определен въпрос;
- Преди сключването на договор проучете внимателно дали другата страна по договора е запозната с естеството и предмета на работата, както и дали има необходимата квалификация.
- Попълването на формулярите за отчитане на работата (по образец) следва да бъде ежедневно или при полагане на труд и да отразява реално извършената дейност (работа) в съответния ден на месеца, със съответната продължителност.
- Обединяването на формулярите за отчитане на работа с констативни и/или приемо-предавателни протоколи ще предотврати изпускането на кой да е от двата документа при окомплектовката на отчета.
- Попълването на СИС следва да става в момента на или не по-късно от пет дни след датата на подписване на констативен и/или приемо-предавателен протокол.
- ПО препоръчва изплащането на дължимите суми по граждански договори да става в месеца на издаване на СИС, но не по-рано от приемане на работата и издаване на СИС.

2. Грешки при извършване на разплащания в брой

Програмният оператор обръща внимание на всички бенефициенти за спазването на чл. 3 от **Закон за ограничаване на плащанията в брой**. Не се допуска разплащане на суми в брой, превишаващи **15 000 лева** или тяхната валутната равностойност.